

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Факультет української філології та журналістики

Кафедра української мови

Дипломна робота

магістра

з теми: **НАЗИВНИЙ ТЕМИ І НАЗИВНИЙ УЯВЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ
СЕГМЕНТОВАНИХ КОНСТРУКЦІЙ СУЧАСНОГО ПОЕТИЧНОГО
МОВЛЕННЯ**

Виконала: студентка 2 курсу групи Ukr1–M18
спеціальності 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
Цімерман Ірина Олександрівна

Керівник: Козак Р.В., кандидат філологічних
наук, доцент, доцент кафедри української мови

Рецензент: Насмінчук І.А., кандидат
філологічних наук, доцент кафедри
журналістики

Кам'янець-Подільський – 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИНТАКСИСУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТИЧНОГО МОВЛЕННЯ	9
1.1. Мова сучасної української поезії як підгрунтя для дослідження синтаксису української мови.....	9
1.2. Синтаксичне сегментування як лінгвістичне поняття і художній поетичний прийом в українській мові	31
1.3. «Називний теми» і «називний уявлення» у системі сегментованих конструкцій української мови: типологія і функції	41
РОЗДІЛ II. НАЗИВНИЙ ТЕМИ ЯК ОСОБЛИВА СЕГМЕНТОВАНА КОНСТРУКЦІЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТИЧНОГО МОВЛЕННЯ	53
2.1. Семантична характеристика конструкцій називного теми	53
2.2. Структурні різновиди конструкцій називного теми.....	57
2.3.Пунктуаційна особливість оформлення конструкцій називного теми.....	60
2.4. Стилiстичний аспект називного теми	64
РОЗДІЛ III. НАЗИВНИЙ УЯВЛЕННЯ ЯК ОСОБЛИВА СЕГМЕНТОВАНА КОНСТРУКЦІЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТИЧНОГО МОВЛЕННЯ	71
3.1. Семантична характеристика конструкцій називного уявлення.....	71
3.2. Структурні різновиди конструкцій називного уявлення.....	74
3.3. Пунктуаційна особливість оформлення конструкцій називного уявлення	76
3.4. Стилiстичний аспект називного уявлення.....	81
ВИСНОВКИ	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	91
ДОДАТКИ	102

ВСТУП

У лінгвістичній системі будь-якої мови значне місце належить синтаксису. Синтаксичні конструкції є головним компонентом творення висловлювання у будь-якому стилі. Без участі синтаксичної структури не може функціонувати висловлювання, як без висловлювання не може бути комунікативного акту. Ще український мовознавець Іван Огієнко був певний думки, що головною основою кожної мови є її складня, і втілює ці свої думки у написання шеститомової праці «Складня української мови» [60; 61].

На важливість синтаксичної системи указує ще у середині ХХ століття О.О. Реферовська, зазначаючи, що така така думка панує здавна, і на підтвердження своєї тези зазначає, що «центром мовної системи» називав синтаксис Р.-Л. Вагнер, а К. де-Бур підкреслював, що синтаксис є найбільш прихованим компонентом мови [76, с.3]. Панівний характер синтаксичної системи підкреслюють і багато інших мовознавців, як-от, В. Кухаренко. У монографії «Інтерпретація тексту» автор пише: «З усіх елементів, що надають осмисленість висловлюванню, наймогутнішим є синтаксис, який контролює порядок, за яким надходять висловлення, і передає відношення, що стоять за ланцюгами слів» [46, с. 59]. З огляду на це, можемо стверджувати, що саме через таку особливість синтаксису – бути основою комунікативної системи і основою одиницею текстотворення, в сучасній лінгвістиці все більше уваги звертають на дослідження синтаксичних одиниць у їх комплексній взаємодії у тексті, дискурсі, акцентують на комунікативно-прагматичних особливостях синтаксичних одиниць, здатності відображати реалії навколишнього світу, внутрішньомовних особливостях тощо.

Хоч синтаксис є найбільш сталим ярусом мовної системи, проте він чітко реагує на усі зміни, що постають у текстотворенні, особливо художньому і публіцистичному. Адже кожна епоха приносить зміни у жанрово-змістовий аспект літературної творчості, через що зазнають змін і

лексична, і синтаксична системи (наприклад, епоха постмодернізму, що прийшла у художню творчість митців України у 80-х роках ХХ століття і продовжується сьогодні). Сьогодні, на думку багатьох українських і зарубіжних дослідників, основною тенденцією у розвитку синтаксичної структури української мови є тяжіння до розчленування, сегментування синтаксичних конструкцій, тобто, маємо структури, що порушують синтагматичні відношення у структурі речення. Поява зазначеного явища зумовлена, насамперед, впливом усного мовлення на письмове. Якщо ми порівняємо синтаксичні конструкції, що мають місце у сьогочасному прозовому і поетичному мовленні із конструкціями традиційного синтаксису, із його системою стійких зв'язків і відносин, з постійними межами речень, то побачимо очевидні зміни. Це зазначають багато мовознавців, які працюють у царині синтаксису та його функційних можливостей, як-от Валгіна Н. С.: «Існуючи паралельно, а, частково, й повністю замінюючи структури традиційного синтаксису, актуалізований синтаксис з розчленованим граматичним складом речень, з висуванням семантично значущих компонентів речення в актуальні позиції, з порушенням синтагматичних ланцюжків, з тяжінням до аналітичного типу вираження граматичних значень захоплює позиції» [12, с. 184]. У такому оновленому синтаксисі особливе місце займають конструкції, що зумовлюють новизну, незвичайність тексту, а, відтак, несуть експресивність та емоційність. До синтаксичних конструкцій цього типу відносимо конструкції із називним теми та називним уявлення як засобу відтворення сегментування тексту, дослідженню яких присвячені роботи українських та зарубіжних, зокрема, російських, синтаксистів, серед яких виділямо праці О.С. Попова [69; 70; 71; 72], Г.М. Акімової [1; 2], О.А. Бакун [7], Глазкової [21], Ю.В. Зоріної [36; 37], Т.І. Вавринюк [10; 11], В.Я. Мороз [58] тощо. Значущість конструкцій з називним теми та називним уявлення має місце у сфері комунікації, що зумовлено особливостями художнього мовлення, попри те, серед зазначених досліджень немає таких, які б розглядали

зазначене синтаксичне явище у комплексі на матеріалі поетичного мовлення останніх десятиліть, з огляду на що тему дипломної роботи «*Називний теми і називний уявлення в контексті сегментованих конструкцій сучасного поетичного мовлення*» вважаємо актуальною.

Активне функціонування конструкцій із називним теми та називним уявлення у поетичному мовленні пояснюємо тим, що ці конструкції є виразним стилістичним явищем створення певної картини дійсності у свідомості читача та її емоційно-експресивної характеристики. Ці синтаксичні одиниці вирізняються, передусім, своєю формальною організацією, зумовленою принципом мовної економії, та виявляють широкий спектр емоційно-оцінних відтінків. Вони відрізняються за семантикою, за функціями, за пунктуаційним оформленням, стилістичними ознаками. Тому дослідження названих синтаксичних конструкцій на основі усіх зазначених параметрів і характеристик зумовлює розширення й уточнення дефініції їхнього наукового тлумачення, оскільки на сьогодні їхній синтаксичний статус, як окремих особливих синтаксичних конструкцій, немає однозначного і чіткого визначення.

Мета дипломної роботи – проаналізувати синтаксичні типологічні і функційні ознаки, семантико-структурні та пунктуаційні особливості оформлення називного теми і називного уявлення у контексті сегментованих конструкцій поетичного мовлення кінця XIX – початку XXI століття.

Визначена мета передбачає розв'язання таких *завдань*:

– дібрати, опрацювати і проаналізувати науково-теоретичну літературу із теми дипломного дослідження та визначити місце і функційні особливості сегментування конструкцій називного теми і називного уявлення у синтаксичній системі української мови;

– визначити значення сучасного поетичного мовлення для дослідження сегментування конструкцій називного теми і називного уявлення;

– із поетичного доробку Ю. Андруховича, С. Жадана, О. Забужко, Л. Костенко, О. Крисько, І. Андрусяка, Н. Білоцерківець методом суцільної вибірки дібрати матеріал для аналізу (конструкції з називним теми й називним уявлення), закартковати та погрупувати його за семантико-структурним принципом;

– проаналізувати структурно-семантичні особливості, різновиди засобів пунктуаційного оформлення та стилістичні ознаки у контексті сучасного українського поетичного мовлення.

Об'єктом дослідження у дипломній роботі є сегментування конструкцій називного теми й називного уявлення.

Предметом дослідження у дипломній роботі є структурно-семантичні, стилістичні й функційні ознаки називного теми та називного уявлення в українському поетичному мовленні кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Методи дослідження. Під час виконання дипломної роботи використовуємо традиційні загальнонаукові методи: інформаційно-пошуковий, аналізу і синтезу, узагальнення, а також описовий, частково – порівняльний. Додатково послуговувалися прийомами семантичного (для встановлення значення аналізованих сегментованих конструкцій), системного (задля встановлення структурних зв'язків між різними елементами сегментованих конструкцій) та семантико-стилістичного (для виявлення співвідношення мовних засобів, якими експресивно виражається інтелектуальний, емоційний чи естетичний зміст сегментованих конструкцій) методів. Статистичний метод використаний для підрахунку сегментованих конструкцій за групами.

Джерельна база у дипломному дослідженні стали сучасні українські поетичні тексти Ю. Андруховича, С. Жадана, О. Забужко, Л. Костенко, О. Крисько, І. Андрусяка, А. Багряної, Н. Білоцерківець, вміщених у збірках:

1. Андрусяк І. Поезії. URL: <http://www.poetryclub.com.ua/metrs.php?id=257&type=biogr> (дата звернення: 04.12.18– 15.01.19).

2. Андрухович Юрій. Екзотичні птахи і рослини: поезії. Київ: Молодь, 1991. 101с.

3. Андрухович Юрій. Творчість: вірші // Клуб Поезії: рожевий сайт сучасної поезії. URL: <http://www.poetryclub.com.ua/metrs.php?id=258&type=tvorch>, вільний (дата звернення: 30.09.2018).

4. Андрухович Юрій. Середмістя ; Світловий рік ; Відозви сурмача ; Ефект високої башти ; Екзотичні птахи і рослини ; Індія ; Листи в Україну : [поетичні збірки] // Поетика: бібліотека української поезії. URL:<http://poetry.uazone.net/andrukhovych/> (дата звернення: 14.03.2019).

5. Багряна А. Замовляння із любові. Луцьк: Твердиня, 2011. 84 с.

6. Білоцерківець Н. Ми помрем не в Парижі. Українська Поетична Антологія. Київ: А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2015. 240 с.

7. [Жадан Сергій](#). Динамо Харків. Вибрані вірші. Київ: А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2014. 29 с.

8. Забужко Оксана. Вірші: 1980 – 2013. Київ: КОМОРА, 2013. URL: <http://litakcent.com/2013/10/21/oksana-zabuzhko-virshi-1980-2013/> (дата звернення: 05.10.18– 20.10 .18).

9. Костенко Л. Мадонна перехресть. Київ: Либідь, 2012. 112 с.

10.Крисько О. Вірші українською. URL: <https://onlyart.org.ua/modern-ukrainian-poets/olesya-krysko/> (дата звернення: 05.12.18– 20.01.19).

Загалом, проаналізовано більше 500 поезій, із яких закартковано 209 одиниць конструкцій із називним теми та називним уявленням.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їхнього використання для створення навчальних і навчально-методичних посібників із синтаксису, стилістики та поетики; для розробки тематики дипломних і курсових робіт; при подальшому дослідженні називного теми і називного уявлення як у художньому, так й інших, зокрема, публіцистичному, стилях.

Роботу апробовано у виступі на звітній студентській науковій конференції (березень 2019 року) з теми «Особливості авторського вживання

сегментованих конструкцій із називним теми у сучасному художньому мовленні», за результатами якого опубліковано статтю у збірнику: Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки / [редкол.: Б.О. Коваленко (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 12. С. 62-65.

Структура та обсяг роботи дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (112 позицій) і додатків. Загальний обсяг дипломної роботи – 122 сторінки, із них 90 сторінок основного тексту.

ВИСНОВКИ

Вивчення та огляд теоретичного матеріалу із теми дипломної роботи уможливив нас висновкувати про те, що більшість синтаксичних засобів української мови мають прихований експресивний потенціал, що виявляється, насамперед, через їхню здатність стилістично варіюватися, передавати найтонші відтінки думки.

Активність у сучасному експресивному українському синтаксисі виявляє синтаксичне явище сегментування, тобто членування тексту на окремі сегменти, компоненти, частини. Сегментна інформація подається у такому ж обсязі, у якому синтаксична система української мови спроможна передати її без розчленування тексту на сегменти, але набагато більшою за обсягом й складнішою за структурою конструкцією.

Сегментування у сучасному українському синтаксисі найчастіше виявляється у формі називного уявлення та називного теми.

Структурна організація називного теми й називного уявлення уподібнюються структурно, з огляду на що багато українських і зарубіжних (зокрема, російських) дослідників не розмежовують ці два поняття. Найпомітнішою відмінністю називного теми від називного уявлення є у виявленні ними рівня експресивності, що зумовлює їхнє різне функційне використання у контексті і, відповідно, у стилістичному значенні: називний теми характеризується ослабленим експресивним значенням, зосередженням уваги на самому введенні поняття; називний уявлення натомість спроможний виражати високий рівень змісту експресивного, який забезпечується подальшим контекстом. Лексико-семантичні та функціонально-стилістичні особливості відмінностей між називним теми й називним уявлення уможливили правильність висновку, що концепція розмежування цих структур є доцільнішою, тому ми аналізували їх окремо за розділами (2 – називний теми, 3 – називний уявлення відповідно).

Конструкції називного уявлення й з називного теми виконують дві основні функції: комунікативну й експресивну, які реалізуються різними семантико-структурними варіантами. Аналіз переконує, що особливо важливе значення при визначенні функцій називного теми та називного уявлення має необхідність урахування їх лексичного складу та пунктуаційного оформлення, які можуть вводити додаткові смисли та надавати мовної експресивності таким конструкціям.

Аналіз особливостей сучасної української поезії, яка є важливим компонентом у процесі дослідження конструкцій називного теми та називного уявлення як джерело ілюстративного матеріалу, дає підстави стверджувати, що важливою ознакою українського поетичного мовлення кінця ХХ – початку ХХІ століття стало руйнування усталеної поетичної жанрології у межах з'яви епохи постмодернізму. Стали сумнівними чіткі межі між поезією та прозою, зводячи все до поняття тексту. Це стало причиною семантико-структурних змін у синтаксичній організації поетичних текстів.

Результатом квантитативного аналізу 122 сегментованих конструкцій називного теми за семантичною класифікацією стало виділення таких тематичних груп: 1) найменування людей та частин тіла (22 конструкції); 2) найменування сфер людської діяльності (23 конструкції), 3) найменування предметів та об'єктів довколишнього світу (30 конструкцій), 4) найменування часових відрізків (30 конструкцій), 5) найменування абстрактних понять (5 конструкцій), 6) найменування природи та природних явищ (12 конструкцій) та встановлено, що в сучасному поетичному мовленні активно функціонують конструкції називного теми, які позначають реалії з різних сфер життя – від побутових до філософсько-абстрактних. Найбільш численними є конструкції, що позначають назви часових відрізків (40 %), довколишнього світу (23%).

Аналіз сегментованих конструкцій із називним теми за структурним характером уможливив висновок, що у сучасному українському поетичному

мовленні кількісно переважають двокомпонентні найменування, і лише зрідка зустрічаються багатоконпонентні конструкції.

Аналіз пунктуаційного оформлення називного теми у сучасному поетичному мовленні засвідчив про крапку як найтипівіший розділовий знак для конструкцій називного теми (85 конструкцій), менш типовим розділовим знаком є кома (21 конструкція), а у 14 зафіксованих прикладах не ужито ніяких розділових знаків. Серед інших розділових знаків зафіксовано трикрапку (6 конструкцій) та знак оклику (2 конструкції), які ще й надають конструкціям, при яких використовуються, експресивності та додаткових смислів. Зважаючи на те, що зафіксовані нами конструкції цього типу виступають лише засобом найменування, ми відносимо їх до називного теми.

Стилістична навантага називного теми у сучасному українському поетичному мовленні характеризується виявленням реалізації експресивної функції, яка забезпечується лексичним наповненням конструкції та використанням тропів, найчастіше метафори. Більшість сегментованих конструкцій із називним теми виконує у творах сучасного українського поетичного мовлення нейтральну номінативну функцію.

Аналіз специфіки функціонування конструкцій називного уявлення у сучасному українському поетичному мовленні здійснено на матеріалі 87 закарткованих сегментованих конструкцій. У результаті аналізу семантичних особливостей виявлено, що семантика називного уявлення подібна до семантики називного теми. Найприкметнішими є: 1) найменування людей та частин тіла (42 конструкції); найменування дій (19 конструкцій); найменування часових відрізків (11 конструкцій); найменування абстрактних понять (9 конструкцій) та найменування, пов'язані з природою та природними явищами (6 конструкцій). Найчисельнішими є конструкції, що позначають найменування людей.

Аналіз конструкцій з називним уявленням засвідчив що ці конструкції, як і із називним теми, за кількістю компонентів утворюють три основні

групи: одно-, дво- та багатоконпонентні. У цій групі домінують багатоконпонентні найменування (48 конструкцій), рідше зустрічаються одноконпонентні (26 конструкцій), і ще рідше – двоконпонентні конструкцій (13 одиниць).

Виявлено, що у межах пунктуаційної системи для відокремлення сегментованих конструкцій із називним уявлення функціонують такі комбінації розділових знаків: крапка (27 конструкцій), кома (28 конструкцій), двокрапка (1 конструкція), знак оклику (5 конструкцій), знак питання (3 конструкції), три крапки (10 конструкцій), тире (11 конструкцій). Так само, як і у випадку із називним теми, зустрічаються сегментовані конструкції із називним уявлення, які не оформлені пунктуаційно (2 конструкції), однак це суперечить їхньому виокремленню завдяки поетичному ритму та графічному поданню поетичних рядків.

Можемо стверджувати, що розділові знаки є засобом творчого використання авторами пунктуації, наявність власної пунктуаційної стратегії і тактики, які спрямовані на створення тісного смислового поєднання компонентів, на досягнення комунікативної мети.

Як переконує аналіз стилістичних функцій називного уявлення, більшість таких конструкцій спрямовані на реалізацію експресивної функції та вербалізацію оцінно-емотивних значеннєвих планів. Функційне стилістичне навантаження називного уявлення забезпечується його зовнішніми факторами, як-от: лексичними та пунктуаційними засобами, структурою, а також внутрішнім смислом (оцінним, емоційним тощо).

Отож, аналіз сегментованих конструкцій із називним теми та називним уявлення дозволяє зробити висновок про необхідність розмежування цих конструкцій з огляду на те, що називний теми спрямовується на уведення певного поняття до контексту, а називний уявлення спрямовується на введення та подальший розвиток емоційно-експресивної характеристики того чи того поняття. Сегментація як спосіб організації текстових одиниць і тексту в цілому є прикметною ознакою сучасної української поезії.

Зазначимо, що нові й оновлені явища в синтаксисі сучасної української мови, зокрема у мовленні поетичному, ніяк не виступають руйнівниками синтаксичної структури, та й структури мови в цілому, а лише виявляють загальні тенденції її розвитку: через активізацію функціонування розчленованих структур зумовити спрощення синтаксичних конструкцій та послабити синтаксичні зв'язки, а відтак зумовити економію мовних засобів.

Наша робота не претендує на усю повноту висвітлення заявленої проблеми. Її актуальність залишається, зокрема, у можливіму цікавому дослідженні використання авторами-поетами сегментованих конструкцій як прикметної ознаки їхнього ідіостилю в одноосібному чи компаративному планах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акимова Г. Н. Новое в синтаксисе современного русского языка : учеб. пособие. Москва: Высшая школа, 1990. 168 с.
2. Акимова Г.Н. Развитие конструкций экспрессивного синтаксиса в русском языке. Вопросы языкознания. 1981. №6. С. 32–35.
3. Андриевская А.А. Явления „сепаратизации” в стилистическом синтаксисе современной французской художественной прозы. Филологические науки. 1969. №3. С. 77-83.
4. Апресян Ю. Д. Образ человека по данным языка: попытка системного описания. Вопросы языкознания. 1995. №1. С. 37-67.
5. Бабайцева В.В. Система односоставных предложений в современном русском языке. Москва: Дрофа, 2004. 504 с.
6. Бабак Г. Декілька слів про магнітне поле сучасної поезії. URL: <https://kharkiv-nspu.org.ua/archives/2942> (дата звернення: 10.07. 2019).
7. Бакун О.А. Сегментні конструкції у сучасній українській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Луцьк, 2012. 20 с.
8. Бартминский Е. Языковой образ мира: очерки по этнолингвистике. Москва: Индрик, 2005. 528 с.
9. Беляев Ю.И. Синтаксис современного русского литературного языка. Częstochowa: Wyd-woAkademium. JanaDługosza, 2007. 442 s.
10. Вавринюк Т. І. Називні уявлення як засіб експресії в художньому мовленні. Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. 2014. Вип. 10. С. 145–150.
11. Вавринюк Т.І. Еквіваленти речень як засоби експресивного синтаксису в художньому тексті. Філологічні студії. Київ, 2016. Вип. 15. С. 113–124.

12. Валгина Н. С. Активные процессы в современном русском языке: учеб. пособие для студентов вузов. Москва: Логос, 2001. 304 с.
13. Валгина Н.С. Синтаксис современного русского языка. Москва: Просвещение, 1978. 220 с.
14. Ванников Ю.В. Синтаксис речи и синтаксические особенности русской речи. Москва: Наука, 1979. 178 с.
15. Васильева А.Н. Некоторые вопросы словообразования в русском языке и в русской разговорной речи. Исследования по стилистике. Пермь: Изд-во Пермск. ун-та, 1971. Вып. 3. С. 3–24.
16. Виноградов В.В. О языке художественной литературы. Москва: Гос. изд-во худож. лит., 1959. 653 с.
17. Винокур Г.О. Избранные работы по русскому языку. Москва: Учпедгиз, 1959. 492 с.
18. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови: монографія. Київ: Наук. думка, 1992. 222 с.
19. Волошук В.І. Індивідуальний авторський стиль, ідіолект, ідіостиль: питання термінології. Наукові праці. Київ, 2016. Том 92. Випуск 79. С.5-8.
20. Галкина-Федорук Е. М. Об экспрессивности и эмоциональности в языке. Сборник статей по языкознанию, посв. профессору Моск. ун-та акад. В. В. Виноградову в день его 60-летия. Москва: Изд-во МГУ, 1958– С. 105–107.
21. Глазкова М.Ю. Экспрессивный синтаксис в современной публицистике (на материале русскоязычных и англоязычных аналитических общественно-политических статей): автореф. дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.19 «Теория языка». Ростов-на-Дону, 2010. 22 с.
22. Головин Б.Н. Основы культуры речи: учеб. пособие. Москва: Высшая школа, 1980. 335 с.

23. Демченко Л. И. Семантические типы предикатов в эллиптических конструкциях. Проблемы теории членов предложения / отв. ред. В.Н. Мигирин. Кишинев: Изд-во «Штиинца», 1973. С. 23–36.

24. Дудик П.С. Синтаксис словосполучення і простого речення. Київ, 1975. 276 с.

25. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення: просте речення, еквіваленти речення Київ: Наук. думка, 1973. 288 с.

26. Дулалаев Ю.С. К вопросу о присоединительных и парцелированных конструкциях. Вопросы синтаксиса и стилистики русского языка. Вып. II. Ульяновск, 1976. С.84–93.

27. Емелин В.А. Постмодернизм: в поисках определения, М.: 1999–2000 г. URL:<http://emeline.narod.ru/postmodernism.htm>. (дата звернення: 01.11.2019).

28. Ермоленко С.Я. Стилистический компонент в семантике синтаксических единиц: дисс. ... д-ра филол. наук: 10.02.02 «Языки народов СССР (украинский язык)». Київ, 1989. 400 с.

29. Ермоленко С.Я. Нариси з української словесності. Стилїстика і культура мови. Київ: Довіра, 1999. 430 с.

30. Жайворонок В.В. Українська етнолінгвістика: нариси. Київ, 2007. 262 с.

31. Загнітко А. П. Закономірності і напрями внутрішньо реченнєвої актуалізації (на матеріалі парцельованих і приєднувальних конструкцій). Семантика і прагматика граматичних структур. Донецьк: ДонНУ, ІЗМН, 1998. С.6–14.

32. Загнітко А. Структурні і семантичні різновиди української синтаксичних інновацій. Лінгвістичні студії: Вип. 11. Ч.І. Донецьк: ДонНУ, 2003. С.135–147.

33. Загнітко А.П. Теоретична граматика української мови. Синтаксис. Донецьк.: ДонНУ, 2001. 662 с.
34. Заремська І.М. Мовна картина світу як об'єкт лінгвістичних досліджень. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови. Київ, 2011. Вип. 7. С. 396-402.
35. Зборовська Н. В. Психоаналіз і літературознавство: Посібник. Київ: «Академвидав», 2003. 392 с. Звегинцев В.А. Теоретико-лінгвістическіе предпосылки гипотезы Сепира-Уорфа. Новое в лингвистике: сб. ст. / сост., ред. В. А. Звегинцев. Москва, 1960. Вып. 1. С. 111-134
36. Зоріна Ю. «Називний уявлення» і «називний теми» як лінгвістичні терміни. Лінгвістичні студії. Бердянськ, 2013. Вип. 27. С. 84–88.
37. Зоріна Ю.В. Функції називного уявлення й називного теми. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер.: Філологічні науки. Бердянськ, 2014. Вип. 4. С. 141–148.
38. Ильин И.П. Постмодернизм. Современное зарубежное литературоведение: страны Западной Европы и США: Концепции. Школы. Термины. М., 1996. С. 132-135.
39. Івкова Н.М. Фігури експресивного синтаксису в сучасній публіцистичній літературі: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Горлівка, 2007. 22 с.
40. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови: навчальний посібник. Київ: Либідь, 1995. 312 с.
41. Караулов Ю.Н. Общая и русская идеография: монография. Москва: Наука, 1976. 355 с.
42. Кобяков О.О. Статус мовчання у парадигмі невербальних та вербальних засобів комунікації. Наукові записки. Серія Філологічна. Острог, 2009. Вип. 11. С. 50–54.

43. Колшанский Г.В. О функции языка. Иностранные языки в школе. Москва, 1962. Вып. II. С. 349.
44. Костусяк Н.М. Структура міжрівневих категорій сучасної української мови: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 452 с.
45. Кубрякова Е.С. Роль словообразования в формировании языковой картины мира. Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира / отв. ред. Б. А. Серебрянников. Москва: Наука, 1988. С. 141-172.
46. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Вінниця: Нова книга, 2004. 261 с.
47. Лазебник Ю.С. Модель мира: поэзия: монографія. Киев: ГВЦ Минстата Украины, 1995. 332 с.
48. Лебединская И. В. Post-modern и проблема нового синтеза. Текст. Культура. Социум: Сборник статей, посвященных 70-летию профессора М. А. Вавиловой. Вологда: ВГПУ, изд-во «Русь», 2000. С. 127- 132.
49. Лисиченко Л.А. Мовна картина світу та її рівні. Збірник Харківського історично-філологічного товариства. Харків: Майдан, 1998. Т. 6. С. 129-144.
50. Лукьянова Н.А. О соотношении понятий экспрессивность, эмоциональность, оценочность. Актуальные проблемы лексикологии и словообразования. Новосибирск: Изд-во Новосибирск. ун-та, 1976. С. 3–20.
51. Майорова Л.Е. Синтаксический статус конструкций с именительным темой и именительным представлением. Вестник ЛГУ. Ленинград, 1984. Вып. 4. №20. С. 74–77.
52. Мала українська енциклопедія актуальної літератури. *Плерома*. 1998. Ч. 3; Яровий О. Покоління було. Смолоскип України. 1998. Ч. 11; Кокотюха А., Розумний М. Лірика дев'яностих. Любити живих. Харків, 2004.

53. Матвеева Т.В. Экспрессивная глагольная лексика в свете теории лексико-семантических групп. Семантические классы русских глаголов. Свердловск: Изд-во Свердловск. ун-та, 1982. С. 15–36.
54. Матвійчук О. М. Експресивний синтаксис. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/5802/1/221-223.pdf>. (дата звернення: 15.09.2019).
55. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови. Підручник. Київ: Вища шк., 2003. 462 с.
56. Мізецька В. Мовна картина світу і деякі засоби її вивчення. Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Вип. 267. Германська філологія. Чернівці: Рута, 2005. С. 79-84.
57. Мойсієнко А.К. Слово в апперцепційній системі поетичного тексту. Декодування шевченківського вірша: монографія. Київ: Вид-во «Сталь», 2006. 304 с.
58. Мороз В.Я. Називний уявлення як функціональна і граматична категорія в сучасній українській літературній мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Дніпропетровськ, 1997. 23 с.
59. Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство. Пер. з польської Олена Галета. Львів: Літопис, 2007. 316 с.
60. Огієнко І. Складня української мови. Ч. 1. Вступ до складні. Жовква, Друкарня оо. Василян, 1935. 195 с.
61. Огієнко І. Складня української мови. Ч.2. Головні й пояснювальні члени речення. Жовква, Друкарня оо. Василян, 1938. 239 с.7. Огієнко І. Українська граматична термінологія. Історичний словник української граматичної термінології з передмовою про історію розвитку її. Київ, 1908. 79 с.
62. Павлишенко О. Маркери авторського ідіолекту в лексико-семантичних полях дієслів англословної художньої прози. Мова і культура. Київ, 2004. Вип. 7. Т. 4, Ч. 2. С. 314–315.

63. Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006. 120 с.
64. Переломова О.С. Ідіостиль Валерія Шевчука: монографія. Суми: Вид-во СумДУ, 2010. 138 с.
65. Петренко Л. О. Мовна гра як засіб утілення образів часу та простору в українській поезії початку ХХІ століття. // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Київ: 2019. № 2. Том 30 (69). Частина 1. С. 27- 31.
66. Пешковский А. М. Русский синтаксис в научном освещении. Москва, 1956. 489 с.
67. Плющ Н.П. Парцеляція як засіб експресивного синтаксису. Українська мова і література в школі. 1981. №1. С.68–71.
68. Повернення деміургів. Мала українська енциклопедія актуальної літератури. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. 288 с.
69. Попов А.С. Изменение в употреблении номинативных предложений. Развитие синтаксиса современного русского языка. Москва, 1966. С. 45–46.
70. Попов А.С. Именительный темы и другие сегментированные конструкции в современном русском языке. Развитие грамматики и лексики современного русского языка. Москва: Наука, 1964. С. 256–276.
71. Попов А.С. Парцелляция, её коммуникативно-экспрессивные и синтаксические функции. Русский язык и советское общество. Морфология и синтаксис современного русского литературного языка. Москва: Наука, 1968. С.277–301.
72. Попов А.С. Сегментация высказывания. Морфология и синтаксис современного русского литературного языка. Москва, 1968. С. 303–334.

73. Попова З., Стернин И. Язык и национальная картина мира. Воронеж: Истоки, 2002. С. 5-16.
74. Потебня А.А. Из записок по русской грамматике. Москва: Изд-во Министерства просвещения РСФСР, 1958. 535 с.
75. Рассел Б. Человеческое познание. Его сферы и границы. Москва, 1957. С. 46.
76. Реферовская Е.А. Синтаксис современного французского языка. Ленинград: Наука, 1969. 236 с.
77. Розенталь Д.Э., Теленкова М.А. Словарь-справочник лингвистических терминов. Москва: Просвещение, 1985. 399 с.
78. Сахно Б. Ю. Лінгвопрагматичні параметри незакінчених речень (на матеріалі творів Юрія Винничука). *Science and Education a New Dimension. Philology*, 2015. III(16). Issue: 70. P. 73–76.
79. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна. Полтава: Довкілля-К, 2006. 672 с.
80. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
81. Сиротинина О.Б. Современная разговорная речь и её особенности. Москва: Просвещение, 1974. С. 112–118.
82. Сковородников А. П., Копнина Г. А. Экспрессивность речи. Культура русской речи : Энциклопедический словарь-справочник / под ред. Л. Ю. Иванова и др. Москва: Флинта; Наука, 2003. С. 765.
83. Сковородников А. Экспрессивные синтаксические конструкции современного русского литературного языка: Опыт систем. исслед. Томск: Изд-во Том. ун-та, 1981. 255 с.
84. Словарь лингвистических терминов / сост. О. С. Ахманова. Москва: Советская энциклопедия, 1969. 608 с.
85. Словник української мови: в 11 томах. Том 2, 1971. URL: <http://sum.in.ua> (дата звернення: 06.09.2019).

86. Современная западная философия: Словарь / Сост.: В. Малахов В. Филатов. Москва, 1991. 432 с.
87. Совтис Н. Художній текст як відображення мовної картини світу. Київські полоністичні студії. Київ, 2013. Т. 22. С. 476-479.
88. Ставицька Л.О. Про характер взаємодії індивідуальнопоетичного стилю і літературної мови. Мовознавство. №4. 1986. С. 26-29.
89. Стадній А.С. Психолінгвістичний аспект емоційно-оцінної лексики. Вісн. Дніпропетровського ун-ту (Сер. „Мовознавство”). Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетровського нац. ун-ту, 2010. Вип. 16, № 11, т. 18. С. 321–325.
90. Стернин Й.А. Лексическое значение слова в речи. Воронеж, 1985. 154 с.
91. Сучасна українська літературна мова: синтаксис / за заг. ред. І. К. Білодіда. Київ: Наук. думка, 1972. 515 с.
92. Телия В.Н. Метафоризация и её роль в создании языковой картины мира. Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира. Москва: Наука, 1988. С. 173-204.
93. Телия В.Н. Механизмы экспрессивной окраски языковых единиц. Человеческий фактор в языке: Языковые механизмы экспрессивности. Москва: Наука, 1991. С. 214.
94. Теньер Л. Основы структурного синтаксиса / пер. с фр. И.М. Богуславского и др. Москва: Прогресс, 1988. 654 с.
95. Ужченко В.Д. Актуальні питання розвитку української мови: посібник для магістрантів. Луганськ: Альма-матер, 2005. 146 с.
96. Українська мова: Енциклопедія. Київ: Укр. енцикл., 2000. 752 с.
97. Хом'як О.І. Мовна картина світу в функціонально-стилістичному дискурсі. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2005. Вип. 11. С. 99-104.

98. Шведова Н.Ю. Один из возможных путей построения функциональной грамматики русского языка. Проблемы функциональной грамматики. Москва, 1983. С. 48–50.

99. Шигаревская Н.А. Очерки по синтаксису современной французской разговорной речи. Ленинград: Изд-во Ленинградского ун-та, 1970. 215 с.

100. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. Київ: Академія, 2004. 408 с.

101. Шумейко О.А. Оцінна лексика як засіб творення комічного в сучасній українській поезії. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство. Дніпропетровськ, 2009. Т. 17. Вип. 15 (2). С. 166–172.

102. Якобсон Р. Лингвистика и поэтика. Структурализм “за” и “против”. Сборник статей / Перевод с английского, французского, немецкого, чешского, польского и болгарско-го языков; под редакцией Е.Я. Басина и М.Я. Полякова. Москва: Прогресс, 1975. С. 193–230.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

103. Андрусак І. Поезії. URL: <http://www.poetryclub.com.ua/metrs.php?id=257&type=biogr> (дата звернення: 15.09.19).

104. Андрухович Юрій. Екзотичні птахи і рослини: поезії. Київ: Молодь, 1991. 101с.

105. Андрухович Юрій. Творчість: вірші // Клуб Поезії: рожевий сайт сучасної поезії. URL: <http://www.poetryclub.com.ua/metrs.php?id=258&type=tvorch>, вільний (дата звернення: 30.09.2019).

106. Андрухович Юрій. Середмістя ; Світловий рік ; Відозви сурмача; Ефект високої башти ; Екзотичні птахи і рослини ; Індія ; Листи в Україну :

[поетичні збірки] // Поетика: бібліотека української поезії.
[URL:http://poetry.uazone.net/andrukhovych/](http://poetry.uazone.net/andrukhovych/) (дата звернення: 14.09.2019).

107. Багряна А. Замовляння із любові. Луцьк: Твердиня, 2011. 84 с.

108. Білоцерківець Н. Ми помрем не в Парижі. Українська Поетична Антологія. Київ: А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2015. 240 с.

109. [Жадан Сергій](#). Динамо Харків. Вибрані вірші. Київ: А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2014. 29 с.

110. Забужко Оксана. Вірші: 1980 – 2013. Київ: КОМОРА, 2013. URL:
<http://litakcent.com/2013/10/21/oksana-zabuzhko-virshi-1980-2013/> (дата звернення: 05.10.19).

111. Костенко Л. Мадонна перехресть. Київ: Либідь, 2012. 112 с.

112. Крисько О. Вірші українською. URL:
<https://onlyart.org.ua/modern-ukrainian-poets/olesya-krysko/> (дата звернення: 05.10.19).